

Європейські газові ринки

Календарний тиждень №18
30 квітня – 6 травня 2018 р.

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGH - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСП – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЄ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, середнє значення вищої теплоти згоряння російського експортного газу в Центральній Європі, за даними операторів транскордонних пунктів у регіоні ЦСЄ. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тиждень та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин. Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст

(37 сторінок шрифтом 9)

Підсумки	3
1. Ключові показники і процеси	6
1.0 Норвезький експорт в квітні	6
1.1 Тиждень показники	6
1.1.1 Об'єми торгівлі	8
1.2 Процеси і фактори	8
2. Спотові ціни	11
2.1 Наступної доби	11
2.2 Спреди NCG-CEGH, Gaspool – польський хаб	12
2.3 Румунський спотовий хаб	12
2.4 Протягом доби	13
3. Форвардні поставки	14
4. Найважливіші хаби	16
4.1 NCG	16
4.2 CEGH	17
4.3 Польський хаб	18
5. ПРОВІДНІ ГАЗОВІ КОМПАНІЇ: РЕЗУЛЬТАТИ 1 КВАРТАЛУ 2018 Р. ТА ПРОГНОЗ	21
5.1 Цінові підсумки 1 кварталу 2018 р. в Європі	21
5.2 Прогноз цін на паливні енергоносії	23
5.3 Statoil	23
5.4 Royal Dutch Shell	25
5.5 Eni	26
5.5.1 Співробітництво з РФ	26
5.6 Підсумки	27
6. Нафта, нафтопродукти і вугілля	28
6.1 Фактори нафтового ринку	28
Росія	29
7. Економічні фактори.	30
7.1 Курс валют	30
8. Прейскурант на природний газ з 1 травня 2018 року, продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.17 №187 (зі змінами та доповненнями)	31
8.1 Аналіз	31
9. Прейскурант на природний газ із ресурсів НАК «Нафтогаз України» з 1 по 30 квітня 2018 року (включно), продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів за умови здійснення передачі природного газу в ПСП ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»	33
10. Прейскурант НАК «Нафтогаз України» на природний газ з 14 листопада 2017 року для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу	34
11. Важливі події	35
11.1 Ціни «Газпрому»	35
11.2 Словацько-польський інтерконектор: остаточне інвестиційне рішення	35
12. Інформація ТБ «Українська енергетична біржа»	37

КОРОТКІ ПІДСУМКИ

Об'єми торгівлі. Об'єми торгівлі на європейських газових ринках були дещо вище попереднього тижня (крім Польщі). Беручи до уваги те, що попит на газ для опалення та електроенергетики падає, очевидно, що приріст спрямовується на поповнення ПСГ. Безперечним лідером ЄС по обсягах торгів є нідерландський TTF, німецький NCG займає третє місце.

Спотові ціни на цьому тижні на європейських газових ринках поводити себе різнопланово, однак на більшості з них за підсумками тижня незначно подорожчали. У Польщі спотові ціни додали в ціні солідно.

Поставки протягом доби (промпти) за підсумками тижня незначно подорожчали, за винятком Польщі, де вони подорожчали суттєво. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах (без Польщі) підвищилася на 0,5% (+0,6% на попередньому тижні). У Польщі приріст тижневої ціни склав 5%.

Поставки наступної доби злегка додали в ціні. Крім Польщі, де вони суттєво подорожчали та повернулися до «захмарних висот». Баумгартен став найдорожчим (після Польщі) газовим хабом. Середня тижнева ціна по досліджуваних хабах (без Польщі) підвищилася, на 0,6%.

Спреди спотових цін. За підсумками тижня, Баумгартен та польський хаб повернулися до типових цінових спредів із сусідніми німецькими хабами. Польський хаб характеризується надалі високою волатильністю спотових цін протягом тижня.

Румунський хаб. Торги проходили 4 дні (1 травня було вихідним днем). Середня ціна тижня на поставки наступної доби склала \$202 (208 дол. США/ткм на попередньому тижні). Сумарний тижневий об'єм торгів склав 58 млн. куб. м (58 млн. куб. м на попередньому тижні).

Ф'ючерси. У середньому по хабах ціна поставок наступного місяця у п'ятницю була нижче (без Польщі та Угорщини), ніж у перший день торгів тижня на \$6 (\$0,0 на попередньому тижні). Найдорожчими ф'ючерсними газовими ринками в Європі залишаються Польща, Угорщина та Баумгартен; причому Угорщина показує дешевші ціни, ніж Баумгартен.

Поставки наступного газового місяця. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах понизилася на 0,7% (+0,8% на попередньому тижні).

Поставки у наступному газовому кварталі. Середня тижнева ціна наступного кварталу по всіх досліджуваних хабах понизилася на 0,4% (+1,2% на попередньому тижні).

Поставки у зимовий сезон 2018 р. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах не змінилася, формально підвищилася на 0,1% (+0,8% на попередньому тижні).

NCG. За підсумками тижня середня ціна форвардних поставок на цьому німецькому хабі залишилася на рівні попереднього тижня. Середня денна ціна всіх ф'ючерсів за підсумками п'ятничних торгів була нижче ціни першого дня торгів на \$3 (+\$2 на попередньому тижні). Середня тижнева ціна форвардних контрактів підвищилася на 0,18% (+0,8% на попередньому тижні).

CEGN. За підсумками тижня середня ціна форвардних поставок на цьому австрійському хабі залишилася на рівні попереднього тижня. Денні ціни падали до кінця тижня та дещо підвищилися наприкінці. Денні ціни наступного місяця та наступного кварталу збігалися. Середнє падіння по всіх ф'ючерсах денної ціни за підсумками п'ятничних торгів відносно першого дня торгів склало \$3 (+ \$1 на попередньому тижні). Середня тижнева ціна по всіх категоріях форвардних формально зменшилася на 0,1% (+ 1,0% на попередньому тижні).

Польський хаб. За підсумками тижня всі оптові ціни на природний газ у Польщі подорожчали, досягнувши психологічної позначки 300 дол. США/ткм. Найбільш суттєво додали в ціні спотові контракти.

Довгострокові контракти – 1 квартал 2018 р.

Європейські оптові ціни на природний газ різко впали в 2016 р. та частково в 2017 р., завдяки надлишку пропозиції на газових ринках та відносно теплій погоді у всій Європі. Однак наприкінці 2017 р. вони почали активно зростати та злетіли у 1 кварталі 2018 р. під впливом хвилі похолодання. Середня ціна поставок наступної доби на британському NBP у 1 кварталі 2018 р. склала 291 дол. США/ткм, а на нідерландському TTF – 278 дол. США/ткм.

Найдешевші ціни в 1 кварталі 2018 р. поставок країнам ЄС за довгостроковими контрактами були у РФ (\$232). За нею слідує Statoil (\$250). Найвища ціна в Європі у Eni - \$265.

Ціни довгострокових контрактів залишаються помітно вище цін європейських спотових ринків.

Прогноз цін на паливні енергоносії передбачає невпинне зростання нафтових цін та на природний газ в Європі. Ціни в Європі на природний газ досягнуть піка в 2025 р., після чого стабілізуються на рівні близько \$290. Водночас ціни на нафту продовжуватимуть підвищуватися, середньорічна ціна зросте з \$63 у 2018 році до \$80 у 2030 році.

Всі компанії повідомляють т. зв. «ціну реалізації», яка розуміється як ціна продажу добувними підрозділами (як правило, іншим відділенням тієї ж вертикально інтегрованої компанії). Структуру ціни надає лише Statoil, яка розділяє трансфертну ціну (ціну видобувного підрозділу) та оптову ціну продажу, згідно з рахунками-фактурами. Різниця між обома становила у 1 кварталі 2018 р. у випадку Statoil \$50 за ткм. Оптова ціна включає додатково до трансфертної ціни витрати на доставку на ринки природного газу з газопереробних заводів та маркетингові витрати.

Трансфертна ціна визначається Statoil не на підставі собівартості, а шляхом netback, відніманням від ринкової ціни зазначених додаткових витрат.

Оптову продажну ціну Statoil визначає на підставі котирувань TTF (для Континентальної Європи) та NBP (для Великої Британії). Залишилася невелика частина довгострокових контрактів з традиційним ціноутворенням.

Нафта, нафтопродукти, вугілля. Середня тижнева ціна маркерної нафти Brent подорожчала на \$0,33 за барель відносно липневих ф'ючерсів попереднього тижня (+ \$1,48 на попередньому тижні), газойля подешевшала на \$4,55 (+ \$13,95 за мт). Середні тижневі ціни поставок наступного місяця сформувалися такі: Brent - \$73,93 (+0,5% відносно

попереднього тижня)... Вугілля подорожчало здебільшого внаслідок зміни «наступного місяця». Значно дешевшими за основні світові експортні марки вугілля залишалися поставки на умовах FOB – Роттердам. Австралійське вугілля з ціною наступного місяця вище \$100 знову стало найдорожчим серед основних експортних марок.

Фактори нафтового ринку. Згідно з інформацією консалтингової компанії Wood Mackenzie від 28.04.18, за умов поточних цін на нафту видобувачі сланцевої нафти вийшли на самоокупність. Провідні виробники сланцевої нафти в 4 кварталі 2017 року, коли WTI коштувала \$50 за барель, ледь покривали капітальні витрати за рахунок коштів від операційної діяльності. Тепер, коли WTI торгується по \$ 68-70, працюють із суттєвим прибутком. Видобувачам сланцевої нафти до цього часу було необхідне зовнішнє фінансування, щоб продовжувати бурити нові свердловини. Тепер вперше стало можливим самостійно покривати витрати на розвиток виробництва. Згідно з оцінкою Goldman Sachs більшість сланцевих виробників можуть вирівнювати свої баланси при ціні WTI \$56,50. WTI в даний час торгується по \$68-70.

У понеділок Енергетично-інформаційна адміністрація мініенерго США повідомила, що середньодобовий видобуток нафти в США в лютому знову повернувся до рекордних значень і вперше в історії країни досяг 10,264 мільйона барелів на добу, збільшившись на 2,6% з січневого рівня. Цього фактору зниження цін вистачило приблизно на півдня торгів.

За повідомленням від 03.05.18 міністра енергетики РФ А. Новака, Росія в квітні ц. р. виконала угоду ОПЕК+ лише на 95,2%. Водночас, ОПЕК і Росія натякнули на можливість продовження угоди по скороченню видобутку.

Курс валют. Середній тижневий курс євро відносно американського долара понизився на 1,2% (-1,5% на попередньому тижні), а української гривні підвищився на 0,008% (-0,3%), тобто фактично залишився на рівні попереднього тижня. Динаміка обмінних курсів євро та гривні помітно відрізнялася: євро неухильно слабшало відносно долара США, а гривня здебільшого посилювалася. Середні тижневі курси склали: євро/дол. США = 1,2025 (1,2175 на попередньому тижні); дол. США/гривня = 26,18 (26,20).

**По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються лише у платному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»